

شنبه | ۲۸ فروردین ۱۴۰۰
۴رمضان ۱۴۴۲
شماره ۶۶۶۷

خبرآن رضوی

گزارش

گزارشی درباره تاثیر خشکسالی بر کاهش آب قنات های ثلاثه بجنستان

قنات‌های بجنستان پاسخ‌گوی کم‌آبی نیست

گزارش
سلیمی

قنات یکی از ابداعات فوق العاده بشر برای استفاده بهینه از آب و گسترش آبیخز داری بوده که علاوه بر رفع نیاز فعلی، برای آیندگان هم مثمر است. قنات در شهرستان های کویری جایگاه ویژه‌ای دارد و با توجه به این که بجنستان جزو شهرستان های کویری محسوب و کشاورزی آن به شکل سنتی اجرا می شود از اهمیت ویژه ای برخوردار است. به کارگیری دانش بومی در مدیریت منابع آب در قالب قنات های ثلاثه شهرستان بجنستان مشکلاتی از قبیل تغییرات فصلی دما و کمبود بارش را به حداقل رسانده است ولی با توجه به خشکسالی های اخیر و کاهش بارش هادر نیمه دوم سال گذشته و اوایل امسال متأسفانه قنات ها کم آب شده اند و جواب گوی کشاورزی شهرستان بجنستان نیستند.

شورای کشاورزی، جویبانان و مقنیان درصدد انجام کار برای افزایش بازدهی قنات های بجنستان هستند تا بالای روبی قنات ها بتوانند مقداری از مشکل کمبود آب را جبران کنند. بجنستان ۴۸۰ رشته قنات در شهروروستا دارد و قنات های ثلاثه شامل قنات های محمدآباد علیا، محمدآباد سفلی و نوکاریز است که بخش بزرگی از آب کشاورزی از طریق این سه رشته قنات تأمین می شود. نخستین قنات به لحاظ قدمت، قنات محمدآباد علیا (گل بید) است که مسیر جریان آب از جنوب غربی به شمال است و مادر چاه آن در دامنه آبگیر کوه گرگان (گرگو) قرار دارد که با ۱۰۰ متر عمق یکی از عمیق ترین چاه های منطقه و مسیر حفر تونل انتقال آب قوسی شکل است و میزان آب دهی آن ۸/۵ تا ۱۰ لیتر بر ثانیه است .دومین قنات، قنات محمدآباد سفلی است مسیر این قنات در جهت شمال و کانال آن قوسی به طرف شرق است و آب های دامنه کوه های شرق را به بجنستان انتقال می دهد و میزان

آب دهی آن ۷ لیتر بر ثانیه است. قنات سوم با نام نوکاریز بین دو قنات قرار دارد دوزمین های زراعی وسط دو قنات از این آب تأمین می شود و در مسیر شمال جنوبی قرار گرفته و میزان آب دهی آن ۴۵ لیتر بر ثانیه است .قنات های ثلاثه به عنوان شاخص ترین قنات های بجنستان دارای دبی ۶۰ لیتر در ثانیه هستند.

- کلاه های کشاورزان**

محمدیان یکی از کشاورزان بجنستانی گفت: با توجه به این که قنات های ثلاثه در مرکز شهر قرار دارد قنات دیگری هم در روزگاران گذشته به کشاورزان برای تأمین آب کمک می کرده که با توجه به این که قنات های ثلاثه در ارتفاع بلندتری قرار داشته و کشاورزان نمی توانستند از آن قنات ها آب ببرند از این قنات استفاده می کردند که این قنات به قنات سرده واقع در میدان بهشتی معروف است که با توجه به خشکسالی های چندین سال گذشته قنات خشک شده و خوشبختانه با همت هیئت امنا این قنات لای روجوید و در چند هفته اخیر دوباره احیا شده است و هم اکنون آب اندکی از این قنات خارج می شود که با توجه به این که آب در استخر جمع می شود و پس از پر شدن استخر (که در میدان شهر داری واقع است) از آن برای آبیاری استفاده می کنند باز هم جواب گوی زمین ها و باغ های محدوده نیست.

وی افزود: قنات سرده بجنستان بیش از ۲۰۰ نفر بهره بردار داشته و باین قنات ۲۰۰ هکتار مزارع و باغ های اطراف بجنستان آبیاری می شده است. محمد محمدیان یکی از کشاورزان بجنستان گفت: با توجه به خشکسالی های اخیر آب قنات های ثلاثه کم و باعث شده است که بعضی زمین های پایین دست آب نخورد و با مشکل مواجه شویم. حسین برادران یکی از کشاورزان بجنستانی گفت: قنات های ثلاثه با تدبیر خوبی که قدیمی ها داشتند آب را به صورت عادلانه تقسیم می کردند ولی با توجه به این که آب نسبت

به گذشته کم شده باید تدبیر دیگری اندیشیده تا این مشکل رفع شود. یکی دیگر از کشاورزان بجنستانی گفت: محصول شهرستان بجنستان انار و زعفران است که با توجه به این که به مقداری آب نیاز است در صورت بروز خشکسالی شاهد خشک شدن باغ ها خواهیم بود. کشاورز دیگری نیز ادامه داد: آب قنات های ثلاثه با واحد اندازه گیری تاس سنجیده می شود که هر تاس معادل ۴:۳۰ دقیقه آبیاری است و هر کس تاس آب داشته باشد یا اجاره کند می تواند به کشت و کار بپردازد و با توجه به این که هم اکنون آب قنات ها کم شده است باید استخر ذخیره آب احداث شود تا در فصل هایی که نیاز به آب دهی نیست در آن جا ذخیره شود و در فصل تابستان هر کشاورز به میزان آبی که ذخیره کرده از آن استفاده کند و حتی می شود روان آب هایی را که در فصل بارندگی در سطح بجنستان بوده جمع آوری کنند و با دریافت هزینه در اختیار کشاورزان قرار دهند.

- سال گذشته ۲۱۲ رشته قنات مرمت و لایروبی شد**

ابراهیمی فرماندار بجنستان گفت : در سال

گزارشی درباره مشکلات ۳ روستای شهرستان خلیل آباد

بیکاری، فرسودگی شبکه آب شرب و اجرا نشدن طرح هادی

- مشکل آب شرب ۱۸ روستا برای همیشه رفع شده است**

وی بیان کرد: با سه میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومانی که در پروژه مجتمع علی آباد برکال هزینه شده مشکل آب شرب ۱۸ روستا برای همیشه رفع شده است. فرماندار خلیل آباد با اشاره به این که هر چند اشتغال یکی از مشکلات موجود در میان جوانان روستایی است، افزود: جوانان ابتدا باید مهارت های لازم را بیاموزند. ابراهیم قاسم‌پور به اقداماتی که در حوزه بانوان صورت گرفته است، اشاره کرد و گفت: تاکنون تسهیلات مورد نیاز بیش از ۱۰۰ طرح مختص بانوان برای راه اندازی مشاغل خانگی پرداخت شده است.

- ۲۰ تا ۳۰ درصد تولید انگور منطقه کاهش یافته است**

وی به سرمازدگی سال های گذشته و خشکسالی اخیر که موجب شد ۲۰ تا ۳۰ درصد تولید انگور منطقه کاهش یابد اشاره کرد و افزود: بسیاری از محصولات کشاورزی به دلیل خشکسالی و سرمازدگی کاهش یافته و این مشکلات بر درآمد مردم تأثیر مستقیم داشته است. قاسم‌پور همچنین تأکید کرد: سعی شده است اعتبارات در ۲۴ روستای شهرستان به طور عادلانه توزیع شود.

فرماندار خلیل آباد نبود صنایع تولیدی را از دیگر مشکلات موجود دانست و بیان کرد: این شهرستان آماده حمایت از تمامی سرمایه‌گذاری است که بخواهند در این خصوص فعالیتی داشته باشند.

وی در خصوص مشکل زمین‌های روستای شوراب گفت: براساس صحبتی که با مدیر کل دفتر امور روستایی استانداری شده قول های لازم برای رفع این مشکل داده شده است و بدون شک برای رفع تمامی مشکلات و داشتن روستاهایی آباد نهایت تلاش خود را خواهیم کرد. فرماندار خلیل آباد در خصوص مشکلات روستاها اظهار کرد: در دولت تدبیر و امید رسیدگی به وضعیت روستاها در اولویت است که شخص استاندار خراسان رضوی از جمله مهم‌ترین برنامه‌های امسال را رفع مشکلات روستاها اعلام کرده است.

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی خراسان رضوی

که بعد از تایید کارشناسی در موقعیت های پیشنهادی مطالعاتی برای این پروژه در خصوص نحوه ساخت این استخر انجام خواهد شد و برای احداث آن نیازمند مشارکت مردم خواهیم بود. داعی یکی از اعضای شورای کشاورزی گفت: نظام مند کردن شورای کشاورزی از دغدغه های شورا است که از سال ۹۲ بحث تعاونی کردن شورای کشاورزی شروع شد و آن را ثبت کردیم ولی این طرح با رضایت جامعه نبود و مسکوت ماند و به صورت سنتی ادامه دادیم و در سال ۹۹ دوباره پیگیری کردیم تا کشاورزان را قانع کنیم که بهترین راهکار برای رفع این مشکل به ثبت رسانند و تعاونی کردن آن است اما متأسفانه کشاورزان قانع نشدند.

- ارزش آب قنات های ثلاثه حدود ۲۰۰ میلیارد تومان است**

آقامیری یکی از اعضای شورای کشاورزی بجنستان گفت: بجنستان هیچ صنعت و درآمد دیگری ندارد و باید به فکر این بود که بازدهی کار افزایش یابد که برای این کار نیازمند شناسه ملی بودیم. وی افزود: حدود ۲۰۰ میلیارد تومان ارزش ریالی فنجان های آب (واحد اندازه گیری آب) قنات های ثلاثه است که این سرمایه نزد شورای کشاورزی است. آقامیری تصریح کرد: متأسفانه کشاورزان از بحث تعاونی بودن آگاه نبودند که این را فقط اعضای شورای کشاورزی درک می کردند که با مسائلی از قبیل شکایت هایی از کشاورزانی که به موقع به دستورات شورا و همچنین معوقات پولی خود عمل نمی کردند و همچنین کمبود کود شیمیایی و... روبه رومی شدیم.

- سند دار کردن فنجان های آب**

داعی گفت: سند دار کردن فنجان های آب یکی از اقدامات مهم و اساسی شورای کشاورزی بود که حدود ۶۲۰۰ فنجان آب در سطح شهر داریم که فقط ۵۲۰۰ فنجان شناسنامه دار شد.

نشدۀ است که در فصل های سرد و بارانی سال مردم روستا با مشکلات زیادی روبه روی شوند. روستای علی آباد برکال با جمعیت ۵۶۵ نفری در فاصله ۱۵ کیلومتری شهرستان خلیل آباد قرار دارد. واحدیان افزود: هم اکنون با توجه به نشده است. این روستا با مشکلاتی مانند نبود جاده ارتباطی، اجرا نشدن طرح هادی و شبکه گازرسانی، نبود خانه بهداشت و نداشتن آسفالت و... روبه روست. حجت الاسلام معلمی، روحانی این روستا در گفت و گو با خبرنگار ما اظهار کرد: روستای "علی آباد برکال" با جمعیت ۱۰۰ خانواری از مناطق محروم شهرستان خلیل آباد است. وی افزود: مردم این روستا مردمانی ولایت مدارند که در هر مناسبتی در طول سال پیش قدم می شوند. حجت الاسلام معلمی از جمله مشکلات اصلی روستا به اجرا نشدن طرح هادی، نداشتن خانه بهداشت و ضعف آنتن دهی تلفن همراه برای روستا اشاره و اظهار کرد: به دلیل عقب نشینی خانه های روستا برای اجرای طرح هادی، تیرهای چراغ برق در وسط کوچه و خیابان اصلی واقع شده است که اداره برق می خواهیم برای جابه جایی تیر چراغ برق اقدام کند. وی اظهار کرد: این روستا به دلیل اجرا نشدن طرح هادی هنوز آسفالت

- احداث سالن های ورزشی در برخی روستاها**

ریحانه شریعتی بخشدار مرکزی خلیل آباد گفت: امکانات تفریحی و ورزشی از جمله سالن های ورزشی، زمین های والیبال و فوتسال برای جوانان در برخی روستاها فراهم شده است. بخشدار مرکزی خلیل آباد همچنین با بیان این که بیشتر روستاهای بخش مرکزی دارای پارک و فضای سبز هستند، از مهیا شدن امکانات زیرساختی و فناوری جدید در تمامی روستاهای بخش مرکزی خبر داد و افزود: توسعه، سنگ فرش و آسفالت معابر موجب شده است که روستاییان همانند ساکنان شهر ها از امکانات خوبی برخوردار باشند.

امکاناتی همانند آب و برق و آذوقه مصرفی مورد نیاز دام پروری ها و بیمه کردن دام ها از مشکلات این بخش بکاهد، اظهار کرد: هر چند روستاییان در صدور پروانه بهره برداری آما فراوانی که مشکلات بسیاری مواجه هستند اما با وجود مراجعات مکرر تاکنون به نتیجه نرسیده ایم.

- بیکاری در روستاها**

طاهریان با بیان این که برخلاف گفته مسئولان اما این روزها بیکاری در روستاها به یک معضل اجتماعی تبدیل و موجب مهاجرت روستاییان به خصوص جوانان شده است، افزود: بیشتر جوانان بیکار هستند یا اگر شغلی هم دارند به صورت فصلی است. وی با بیان این که ۶۰ درصد اشتغال جوانان در روستاها به صورت فصلی است، اظهار کرد: تاکنون زمینه اشتغال داریم در روستاها فراهم نشده است. طاهریان گفت: حمایت هایی که اکنون در خصوص ارائه تسهیلات به جوانان می شود کافی نیست و برخی وام ها به کسانی داده می شود که در برخی موارد در جای خود هزینه نمی شود. رئیس شورای روستاهای بخش مرکزی شهرستان خلیل آباد شکوفایی در روستاها را نیازمند شناسایی توانایی ها و ظرفیت های هر روستا دانست و افزود: مسئولان در توزیع اعتبارات باید توانمندی ها، مشکلات و وسعت روستاها در نظر بگیرند تا حق کسی ضایع نشود.

- رونق کشاورزی در منطقه موجب مهاجرت معکوس شده است**

فرماندار خلیل آباد با بیان این که این شهرستان منطقه ای کشاورزی است، افزود: رونق کشاورزی در منطقه موجب مهاجرت معکوس شده است. فرماندار خلیل آباد با اشاره به این که ۸۵ درصد جمعیت شهرستان را روستاییان تشکیل می دهند، گفت: دولت در چهار سال اخیر توجه بسیاری به روستاها به خصوص در توسعه زیرساخت ها داشته است. این مقام مسئول با اعلام این که ۱۰۰ درصد روستاهای شهرستان از راه مناسب برق و گاز برخوردار هستند، بیان کرد: طی سال های اخیر اغلب روستاها از آب شرب سالم برخوردار شده اند.